

Materiál na rokovanie pre
Mestské zastupiteľstvo v Žiline

K bodu programu

**MONITOROVACIA A HODNOTIACA SPRÁVA O PLNENÍ
KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA ŽILINA
2024-2028 – 1. rok obdobia**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Materiál prerokovaný:

KSZaB,

Predkladá:

Mgr. Peter Fiabáne
primátor mesta

Zodpovedný za vypracovanie:

Mgr. Katarína Praženicová
vedúca odboru sociálneho a bytového

Žilina, 24.04.2025

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2025

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

I. berie na vedomie

1. Monitorovaciu a hodnotiacu správu o plnení Komunitného plánu sociálnych služieb Mesta Žilina 2024-2028 – 1.rok obdobia

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Podľa § 80 ods. a), b) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sociálnych službách) je obec povinná vypracúvať a schvaľovať komunitný plán sociálnych služieb a tým aj súčasne vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb vypracúva a schvaľuje obec v zmysle § 83 zákona o sociálnych službách na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom sú zohľadnené miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Žilina na roky 2024 – 2028 bol schválený dňa 12.12.2023 Uznesením Mestského zastupiteľstva v Žiline č. 173/2023. Schválením Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Žilina sa postupne začala realizácia jednotlivých schválených priorít rozvoja sociálnych služieb v meste.

Monitorovacia a hodnotiacá správa o plnení Komunitného plánu sociálnych služieb na roky 2024 – 2028 je predkladaná v súlade so záväzkom predložiť raz ročne správu Mestskému zastupiteľstvu. Hodnotenú je plnenie priorít a jednotlivých opatrení – všeobecné priority a cieľové skupiny, kde patria rodiny s deťmi, seniori, osoby so zdravotným znevýhodnením a osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením. Komunitný plán sociálnych služieb je dokument otvorený, v ktorom sú identifikované priority jednotlivých cieľových skupín a tie sú priebežne realizované v súvislosti od aktuálnej finančnej situácie, personálnej a materiálnej pripravenosti. Monitorovacia a hodnotiacá správa o plnení KPSS hodnotí 1. rok obdobia tohto dokumentu.

Materiál bol prerokovaný na zasadnutí Komisie sociálnej, zdravotnej a bytovej, ktorá odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Žiline uvedený materiál zobrať na vedomie.

Monitorovacia a hodnotiaca správa o plnení Komunitného plánu sociálnych služieb 2024-2028 – 1. rok obdobia

Všeobecné priority

1. Propagácia a informovanosť o sociálnych službách

1.1 Pravidelná aktualizácia webovej stránky

V roku 2023 bola spustená ďalšia verzia webovej stránky, kde došlo k zmene štruktúry aj samotného obsahu. Zmena mala viesť k väčšej prehľadnosti a zrozumiteľnosti vo vzťahu k občanovi. Webová stránka je pravidelne dopĺňaná o nové aktuálne informácie, ktoré uľahčujú občanovi orientovať sa v oblasti sociálnych služieb v meste Žilina.

1.2 Aktualizácia bulletinu „Sprievodca sociálnymi službami v meste Žilina“

Mesto Žilina vydalo v roku 2020 bulletin „Sprievodca sociálnymi službami v meste Žilina“, ktorý poskytuje základné informácie a kontakty o poskytovateľoch sociálnych služieb v rámci mesta Žilina. Vzhľadom k tomu, že v sociálnej oblasti neustále dochádza k zmenám, vznikajú nové, zaujímavé projekty, je potrebné priebežne aktualizovať údaje v bulletine. V roku 2024 bolo aktualizované a vydané 2. vydanie „Sprievodca sociálnymi službami v meste Žilina“. Uvedený dokument je prístupný v tlačenej podobe a taktiež v elektronickej podobe na webovej stránke mesta Žilina.

1.3 Nad'alej zabezpečiť miesto prvého kontaktu v klientskom centre MsÚ

Mesto Žilina zabezpečuje poskytovanie základného sociálneho poradenstva prostredníctvom klientskeho centra, ktoré slúži ako miesto prvého kontaktu. Klientske centrum je dostupné pre širokú verejnosť, je to miesto, kde občan získa prehľad, nasmerovanie a potrebné informácie o sociálnej službe, o ktorú sa zaujíma alebo ktorú potrebuje.

2. Zvýšiť kvalitu sociálnych služieb

2.1 Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom aktívneho čerpania finančných prostriedkov z projektov a grantov

Mesto Žilina si uvedomuje dôležitosť neustáleho zvyšovania úrovne a kvality služieb aj v sociálnej oblasti, preto sa aktívne zapája do výziev na predkladané projekty a granty. V rámci

sociálnej oblasti je veľmi dôležitý individuálny prístup, poradenstvo a podpora osôb pri riešení ich zložitých životných situácií a v rámci komplexu pomoci zohráva nezameniteľnú úlohu aj terénna sociálna práca.

Vzhľadom na pozitívne výsledky, ktoré sa dosiahli realizáciou projektu „*Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce*“ sa Mesto Žilina zapojilo do výzvy na pokračovanie národného projektu MPSVaR SR pod názvom “**Terénna sociálna práca a komunitné centrá**“. V rámci projektu sú zamestnané 3 terénne sociálne pracovníčky. Hlavným cieľom projektu je skvalitňovanie terénnej sociálnej práce, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou sociálnej pomoci a prispieva k zmierneniu dopadu chudoby a sociálneho vylúčenia osôb, ktoré majú obmedzený prístup k službám majoritnej spoločnosti. Realizáciou projektu sa zamedzí sociálnej izolácii a zabezpečí sa pomoc v oblasti prístupu k vzdelávaniu, zamestnaniu, bývaniu a riešeniu ekonomických problémov.

Realizáciou projektu „**Každý iný, všetci rovní – sociálna inklúzia rómskej komunity v meste Žilina**“ sa prispelo k zlepšeniu životných podmienok a kvality života marginalizovanej komunity v meste Žilina. V rámci projektu boli realizované aktivity zamerané na oblasť vzdelávania mladých ľudí a vytvorenie podnetného prostredia s dostatkom voľnočasových aktivít. Aktivity projektu boli cielené na podporu žiakov formou doučovania a mentoringu, predškolská príprava v komunitnom centre, aktívne vyplnenie voľného času pre deti a mladých ľudí v lokalite Bratislavskej ulice, podpora a monitorovanie situácie v oblasti stability bývania a prevencie jeho straty. Z finančnej podpory bolo vybudované workoutové ihriskom, vybudovaná požičovňa náradia a realizácia nadstavby existujúceho komunitného centra na Bratislavskej ulici. Projekt získal grant v Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu vo výške 384.327 EUR.

Mesto Žilina vypracovalo projekt a podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok z európskeho fondu regionálneho rozvoja, so zameraním na zlepšenie podmienok bývania v obciach z Atlasu rómskych komunit, na projekt s názvom „**Zlepšenie podmienok bývania na ul. Bratislavská, Žilina**“. Podanie žiadosti o finančný príspevok vychádza zo situácie, keď bol, v máji 2021, požiarom zasiahnutý obytný dom na Bratislavskej ulici č.38 a následkom požiaru bol zničený celý krov obytného domu. Následne bol pôvodný krov kompletne odstránený, strecha bola provizórne zastrešená, rozbité okná boli zadebnené a vytvoril sa provizórny uzamykateľný vstup. Rekonštrukciou obytného domu by sa zvýšil počet bytových jednotiek

pre občanov marginalizovaný skupín. Výdavky projektu sú vyčíslené v celkovej sume 813 337,68 EUR.

Mesto Žilina, v rámci poskytovania sociálnych služieb, zabezpečuje svojim občanom aj prepravnú službu, ktorá je realizovaná prostredníctvom osobného motorového vozidla s hydraulickou zdvíhacou plošinou. Za účelom skvalitnenie tohto druhu sociálnej služby mesto požiadalo o dotáciu z MPSVR SR na **kúpu vozidla s plošinou** na prepravu 9 osôb. V predmetnom motorovom vozidle bude zabezpečená montáž kotviaceho mechanizmu pre invalidný vozík a bezpečnostných pásov, vrátane elektrickej hydraulickej zdvíhacej plošiny a postranného vysúvateľného schodíka. Realizácia kúpy motorového vozidla a jeho dodania je naplánovaná na koniec marca 2025. Mesto Žilina požiadalo o uvoľnenie finančného príspevku v sume 44.280 EUR, reálne poskytnutý finančný príspevok bol vo výške 28.000 EUR, pričom cena automobilu z kúpnej zmluvy predstavuje sumu 55.657,50 EUR.

3. Podpora sociálneho bývania

3.1. Zvýšenie počtu bytov pre sociálne účely

Mesto Žilina má v súčasnosti vo vlastníctve takmer 1 100 nájomných bytov, čo predstavuje v prepočte na počet obyvateľov, najviac medzi krajskými mestami, napriek tomu je nedostatok bývania stále aktuálnym problémom. Vzhľadom k tejto situácii mesto Žilina podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok z európskeho fondu regionálneho rozvoja, so zameraním na zlepšenie podmienok bývania v obciach z Atlasu rómskych komunit, na projekt s názvom „Zlepšenie podmienok bývania na ul. Bratislavská, Žilina“. Podnetom k podaniu predmetnej žiadosti o finančný príspevok bola situácia, keď bol, v máji 2021, požiarom zasiahnutý obytný dom na Bratislavskej ulici č.38. Následkom požiaru bol zničený celý krov obytného domu. Predmetná nehnuteľnosť má jedno podzemné podlažie, ktoré bolo určené pre pivnice, na dvoch nadzemných podlažiach sa nachádza 6 bytových jednotiek a podkrovie domu, ktoré bolo neobývané.

V nadstavenom plnohodnotnom 3. podlaží budú 2 nové trojizbové byty, na 2. podlaží budú dva byty s dvoma izbami a jeden jednoizbový a na 1. podlaží budú 2 jednoizbové a jeden dvojizbový byt. Celkovo bude v bytovke 8 bytových jednotiek. Rekonštrukciou obytného domu by sa zvýšil počet bytových jednotiek pre občanov marginalizovaných skupín vzhľadom k ich aktuálnemu akútnemu nedostatku.

Výdavky projektu sú vo výške 813 337,68 EUR, nenávratný finančný príspevok (85 % EFRR a 15 % Štátny rozpočet SR) miera spolufinancovania mestom Žilina je vo výške 0 %.

4. Sociálna politika mesta

4.1. Zapájanie sa do spolupráce s inými subjektami poskytujúcimi sociálnu pomoc na území mesta

V sledovanom období bola poskytnutá finančná podpora neverejným poskytovateľom sociálnych služieb a z rozpočtu mesta bolo na podporu ich činnosti vyčerpaných 292 170,89 EUR. Finančné príspevky boli poskytnuté na prevádzku poskytovanej sociálnej služby a na zabezpečenie výkonu pôsobnosti mesta, ďalej na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately. Mesto Žilina, v sledovanom období, podporilo 17 neverejných poskytovateľov poskytujúcich sociálne služby pre občanov mesta. Tento počet sa každoročne mení v závislosti od potrieb a dopytu.

Prijímateľ finančného príspevku	Druh poskytovanej sociálnej služby	Poskytnutý FP v roku 2024
Asociácia Nepočujúcich Slovenska, o. z.	Sociálne poradenstvo	16 000,- €
Belasý motýľ, o. z Agentúra osobnej asistencie Žilina	Sprostredkovanie osobnej asistencie	15 000,- €
ÍPčko, o. z.	Terénna sociálna služba krízovej intervencie	8 033,20 €
Diecézna charita Žilina – účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti	Opatrovateľská služba	81 952,57 €
Diecézna charita Žilina – účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti	Nízkoprahové denné centrum	64 005,- €

Prijímateľ finančného príspevku	Druh poskytovanej sociálnej služby	Poskytnutý FP v roku 2024
Centrum zborovej diakonie Kanaán	Zariadenie pre seniorov	1 266,48 €
Slovenský Červený Kríž, územný spolok	Zariadenie pre seniorov	11 305,83 €
Diecézna charita Žilina – účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti	Zariadenie pre seniorov	15 659,50 €
Zariadenie sociálnych služieb Nestor, o. z.	Zariadenie pre seniorov	20 357,51 €
Zariadenie sociálnych služieb Nestor, o.z.	Zariadenie opatrovateľskej služby	7 659,73 €
Terézia, n.o.	Zariadenie pre seniorov	12 663,51
ZELENÁ DUNAJSKÁ LUŽNÁ, n.o.	Zariadenie pre seniorov	1 440,49 €
BENETRIX, n.o.	Zariadenie pre seniorov	5 484,97 €
Služby pre seniorov, n.o.	Zariadenie pre seniorov	323,06 €
PROVIDENTIA o. z.	Zariadenie pre seniorov	1 512,24 €
Biely orgován, n.o.	Zariadenie pre seniorov	14 498,97 €

Prijímateľ finančného príspevku	Zabezpečenie výkonu pôsobnosti Mesta Žilina v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov	Poskytnutý FP v roku 2024
Návrat, o. z.	Vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately	14 998, 83 €

4.2. Aktívna účasť na pracovných a koordinačných stretnutiach

Sociálna práca by mala neustále reagovať na výzvy v oblasti vzdelávania sociálnych pracovníkov, koordinácie a spolupráce subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnej pomoci. Sociálni pracovníci sa pri výkone svojej profesie stretávajú s množstvom rôznych sociálnych problémov, metódy ich práce sú rozmanité a výkon sociálnej práce si vyžaduje nielen špecifické zručnosti, ale aj spoluprácu s ďalšími subjektami.

V rámci skvalitňovania poskytovaných sociálnych služieb sa zamestnanci mesta Žilina, odboru sociálneho a bytového, aktívne zapojili do odborných aktivít, ktoré sú realizované v súčinnosti s ďalšími subjektami. Multidisciplinárne vzdelávanie a pracovné stretnutia na rôzne aktuálne témy sa konali pod záštitou MPSVaR SR, konkrétne pod vedením koordinátora oddelenia podpory ochrany detí pred násilím. V súčinnosti s VÚC Žilina a Inštitútom pre výskum práce a rodiny zamestnanci odboru participovali pri tvorbe „Regionálneho akčného plánu na prevenciu a eliminácie násilia páchaného na ženách, ich deťoch a domáceho násilia v Žilinskom kraji na obdobie 2024-2030“ a tiež „Koncepcie rozvoja sociálnych služieb ŽSK na obdobie 2024-2031“. Spolupráca s Informačnou kanceláriou pre obeť trestných činov Žilina, v rámci „Regionálnej platformy pre pomoc obetiam trestných činov v Žilinskom kraji“, pod záštitou MV SR, priniesla viaceré odborné stretnutia a školenia. Taktiež sa konali ďalšie školenia a webináre pod záštitou Únie miest Slovenska a Združenia miest a obcí Slovenska.

4.3. Podpora dobrovoľníctva

Mesto Žilina si uvedomuje dôležitosť dobrovoľníctva v sociálnej oblasti, ktorú zabezpečuje prostredníctvom dobrovoľníckych činností Diecéznej charity Žilina. V rámci svojich dobrovoľníckych aktivít poskytuje Diecézna charita Žilina sociálne služby zamerané na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb a na poskytovanie špecializovaného sociálneho poradenstva. Dobrovoľníckou činnosťou je sprevádzanie, zdieľanie každodenného života klienta, prechádzka, rozhovor alebo spoločná modlitba. Medzi dobrovoľníckymi činnosťami je zahrnutá aj pomoc pri príprave a výdaji stravy, návšteva squatov a vydávanie jedla a ošatenia. V rámci činnosti Komunitného centra bola nadviazaná spolupráca s piatimi dobrovoľníkmi, ktorí sa zameriavali predovšetkým na doučovanie detí zo nevýhodného prostredia, na voľnočasové aktivity.

Ciel'ová skupina: Rodina a deti

1. Rodina s deťmi do troch rokov

1.1. Podpora skvalitnenia služieb v zariadeniach starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Mesto Žilina má zriadené dve Zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa - Veľká Okružná 82, Žilina a Puškinova 14, Žilina. Mestské zastupiteľstvo v roku 2024 schválilo prijatie investičného úveru na odstránenie havarijných stavov nehnuteľností vo vlastníctve mesta Žilina, ktoré nie je aktuálne možné financovať zo schváleného bežného rozpočtu mesta.

Z uvedeného úveru boli vyčlenené finančné prostriedky na rekonštrukciu Zariadeniach starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa Puškinova 14. V uvedenom zariadení je od 01.09.2024 prerušená prevádzka.

1.2. Podpora komunitných aktivít

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žilina sú dve komunitné centrá (KC Bratislavská 8612 a KC Hájik, Korzo 35) a Kancelária terénneho sociálneho pracovníka na ulici Košická v Žiline (v bytovom dome Košická 2A). Prostredníctvom komunitnej sociálnej práce sa zabezpečuje vyššia kvalita života obyvateľov v znevýhodnenej lokalite alebo komunite. Výzvami komunitnej práce v súčasnosti je najmä chudoba, radikalizácia, migrácia a sociálna izolácia. Hlavnou náplňou práce komunitných centier je nielen eliminovať negatívne sociálne dopady, ale zároveň pôsobiť v oblasti prevencie, a tým predchádzať vzniku sociálno-patologických javov a krízových situácií. V komunitnom centre je klientom poskytované sociálne poradenstvo a sociálna pomoc. V priestoroch komunitných centier prebiehajú rôzne záujmové a voľnočasové aktivity, príprava detí na školské vyučovanie a preventívne aktivity. Denné aktivity komunitných centier sú zamerané aj na prácu s dospelými osobami, hlavne v oblasti zamestnanosti, asistencia pri vybavovaní úradných záležitostí, komunikácia s lekármi, pomoc pri obnove nájomných zmlúv, vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti, zabezpečovanie materiálnej a potravinovej pomoci. Z hľadiska skvalitnenia života obyvateľov lokality Bratislavská bolo, s podporou mesta Žilina, vybudované futbalové ihrisko, workoutové ihrisko a detské ihrisko.

V systéme sieťovania spolupracujú komunitné centrá so školami a inými vzdelávacími inštitúciami, zdravotníckymi zariadeniami, orgánmi činnými v trestnom konaní a inými organizáciami pôsobiacimi v sociálnej oblasti - OZ Návrat Žilina, OZ Nezábudka, ZUŠ Žilina, Nadácia Mesta Žilina, OZ Človek v ohrození a iné.

2. Rodina v kríze

2.1. Podpora samostatného bývania

Mesto Žilina má v súčasnosti vo vlastníctve takmer 1 100 nájomných bytov, čo predstavuje v prepočte na počet obyvateľov, najviac medzi krajskými mestami, napriek tomu je nedostatok bývania stále aktuálnym problémom. Vzhľadom k tejto situácii mesto Žilina podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok z európskeho fondu regionálneho rozvoja, so zameraním na zlepšenie podmienok bývania v obciach z Atlasu rómskych komunit, na projekt s názvom

„Zlepšenie podmienok bývania na ul. Bratislavská, Žilina“. V nastavenom plnohodnotnom 3. podlaží budú 2 nové trojizbové byty, na 2. podlaží budú dva byty s dvoma izbami a jeden jednoizbový a na 1. podlaží budú 2 jednoizbové a jeden dvojizbový byt. Celkovo bude v bytovke 8 bytových jednotiek. Rekonštrukciou obytného domu by sa zvýšil počet bytových jednotiek pre občanov marginalizovaných skupín vzhľadom k ich aktuálnemu akútnemu nedostatku. Výdavky projektu sú vo výške 813 337,68 EUR, nenávratný finančný príspevok (85 % EFRR a 15 % Štátny rozpočet SR) miera spolufinancovania mestom Žilina je vo výške 0 %.

Mestské zastupiteľstvo v roku 2024 schválilo prijatie investičného úveru na odstránenia havarijných stavov nehnuteľností vo vlastníctve mesta Žilina, ktoré nie je aktuálne možné financovať zo schváleného bežného rozpočtu mesta. Z uvedeného úveru boli vyčlenené finančné prostriedky vo výške 252 000 € na celkovú rekonštrukciu neprideliteľných nájomných bytov.

Mesto Žilina evidovalo, k 31.12.2024, v poradovníku žiadostí o pridelenie nájomného bytu 190 žiadateľov. Nájomné byty, vo vlastníctve mesta, sa v roku 2024 prideliťovali v súlade s VZN č.5/2021 o prideliťovaní nájomných bytov pre sociálne účely vo vlastníctve mesta Žilina. V roku 2024 bolo pridelených 41 nájomných bytov, z toho:

- podľa Čl.4 ods.1 písm. a) – podľa poradia v poradovníku žiadateľov o pridelenie nájomného bytu – 14 bytov
- podľa Čl. 4 ods. 1 písm. b) – na základe odporúčaní Komisie sociálnej, zdravotnej a bytovej – 14 bytov
- podľa Čl. 5 ods. 1 – osobitný zreteľ – 0 bytov
- podľa Čl. 10 – výmena bytov – 10 bytov
- podľa Čl. 11 – zvlášť odôvodnené prípady – 3 byty.

2.2. Aplikácia terénnych vzdelávacích a preventívnych programov zameraných na užívanie drog

Prostredníctvom komunitných centier boli v sledovanom období zrealizované aktivity zamerané na prevenciu v oblasti užívania drog a iných návykových látok a to v spolupráci s Mestskou políciou Žilina, referát prevencie. V rámci činnosti komunitných centier

a komunitnej sociálnej práce terénne sociálne pracovníčky podľa potreby poskytujú informácie ohľadom negatívnych dopadov užívania alkoholu, drog a iných omamných látok.

Príslušníčky referátu prevencie OPŽPSMP realizovali v roku 2024 v mesiacoch január-marec a november- december prednášky na tému: „Drogy a drogové závislosti“ pre žiakov 2. stupňa základných škôl. Preventívnych prednášok sa zúčastnilo celkom 290 žiakov zo 6 základných škôl v meste. V realizácii tohto preventívneho programu pokračujeme aj v roku 2025 s prídavkom iných závislostí, napr. žuvacieho tabaku

3. Podpora rodín a medzigeneračné spolužitie

3.1. *Vznik komunitných centier / denných centier na území mesta Žilina*

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Žilina sú dve komunitné centrá – KC Bratislavská 8612 a KC Hájik, Korzo 35 a Kancelária terénneho sociálneho pracovníka na ulici Košická 2A v Žiline. V sledovanom období boli prostredníctvom komunitných centier organizované rôzne aktivity – voľnočasové činnosti, besedy a diskusie na rôzne témy, návštevy kultúrnych a športových podujatí, kanisterapia, preventívne programy, návštevy mestskej knižnice, brigády pri úprave okolia a iné.

Mesto Žilina má zriadených 7 denných centier, ktoré výrazne prispievajú k zvýšeniu kvality života žilinských seniorov. Mesto pravidelne finančne prispieva na samotný chod centier ako aj na záujmové aktivity, ktoré sú tam pravidelne organizované.

Zodpovední zamestnanci v denných centrách, v spolupráci s odborom sociálnym a bytovým, zabezpečujú podmienky pre záujmovú a kultúrnu činnosť a aktivity zamerané na udržiavanie fyzickej aktivity občanov. V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou. V sledovanom období boli v rámci denných centier organizované rôzne aktivity ako diskusie a besedy, návštevy kultúrnych, športových podujatí a výstav, relaxačno-oddychové pobyty, poznávacie zájazdy realizované v rámci SR aj zahraničia.

V sledovanom období nebolo vytvorené nové komunitné centrum ani denné centrum.

Cieľová skupina: Seniori

1. Sociálne služby v domácom prostredí

1.1. Rozširovanie kapacít opatrovateľskej služby úmerne k dopytu a požiadavkám

V sledovanom období zabezpečovalo mesto Žilina opatrovateľskú službu, počas pracovných dní, pre viac ako 160 seniorov. Túto sociálnu službu mesto poskytovalo prostredníctvom 58 opatrovateľiek.

V súvislosti so skvalitnením a zefektívnením zabezpečovanej starostlivosti o občanov so zdravotným znevýhodnením a občanov v dôchodcovskom veku sa mesto Žilina od 01.01.2024 zapojilo do národného projektu „Podpora opatrovateľskej služby“. Projekt je realizovaný pod záštitou MPSVaR SR a je financovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Cieľom projektu je poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby v domácom prostredí, aby sa zabezpečilo zotrvanie občanov v prirodzenom domácom prostredí za účelom zlepšenia kvality života občanov odkázaných na pomoc inej osoby. Projekt je zameraný na overenie mechanizmu poskytovania príspevku na starostlivosť prijímateľovi sociálnej služby a zároveň prispieva k systémovému riešeniu v oblasti financovania sociálnych služieb. Projekt zahŕňa aj financovanie/vyplácanie príspevku za hodiny opatrovateľskej služby poskytované prijímateľovi sociálnej služby. Oprávnenou cieľovou skupinou sú osoby odkázané na pomoc inej osoby v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Prostredníctvom projektu mesto Žilina, v sledovanom období, získalo 330 197,27 EUR, ktoré boli využité na pokrytie výdavkov bezprostredne súvisiacich so zabezpečením opatrovateľskej služby v domácom prostredí klienta.

1.2. Zabezpečenie opatrovateľskej služby počas víkendov a sviatkov

Táto úloha nebola v sledovanom období splnená.

1.3. Zvýšenie dostupnosti dovozu stravy a zvýšenie kvality stravovania v jedálňach

Mesto Žilina zabezpečuje stravu pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom alebo osobám, ktoré dovŕšili dôchodkový vek prostredníctvom donášky stravy. V roku 2024 pre prijímateľov sociálnej služby stravovanie formou dovozu obeda do domácností bolo pripravených 87 463 obedov. Strava je dovážaná priamo do domácností

občana mesta Žilina a rozvoz stravy je zabezpečovaný 6 motorovými vozidlami. Mesto Žilina eviduje o túto sociálnu službu dlhodobu zvýšený záujem.

2. Sociálne služby v zariadeniach

2.1. Zariadenie opatrovateľskej služby

2.2. Zriadenie zariadenia pre seniorov

Útvar hlavného architekta Žilina v roku 2024 vypracoval štúdiu pobytového zariadenia sociálnych služieb s kapacitou 12 miest (ZPS/ZOS) v mestskej časti Budatín – rekonštrukcia bývalej materskej školy.

3. Aktívne starnutie

3.1. Skvalitňovanie a vytváranie podnetného prostredia v denných centrách

Mesto Žilina, v rámci svojej pôsobnosti, zriadilo 7 denných centier, ktoré výrazne prispievajú k zvýšeniu kvality života žilinských seniorov a eliminácii sociálnej izolácie. Hlavným poslaním činnosti centier je podnecovať užívateľov sociálnej služby k aktivite, integrovať ich do života v spoločnosti a tak ich zbavovať pocitu osamelosti. Prostredníctvom aktivít v denných centrách je taktiež uspokojovať kultúrne a spoločenské potreby návštevníkov a podporovať ich osobné záujmy a záľuby. Mesto pravidelne finančne prispieva na samotný chod denných centier ako aj na záujmové aktivity, ktoré sú tam pravidelne organizované.

Zodpovední zamestnanci v denných centrách, v spolupráci s odborom sociálnym a bytovým, zabezpečujú podmienky pre záujmovú a kultúrnu činnosť a aktivity zamerané na udržiavanie fyzickej aktivity občanov. V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou. V sledovanom období boli v rámci denných centier organizované rôzne aktivity ako diskusie a besedy, návštevy kultúrnych, športových podujatí a výstav, relaxačno-oddychové pobyty, poznávacie zájazdy realizované v rámci SR aj zahraničia.

Cieľová skupina: Osoby so zdravotným znevýhodnením

1. Debarierizácia

1.1. Podpora debarierizácie verejného priestranstva, budov a i.

Mesto Žilina, v rámci starostlivosti o skvalitnenie života svojich občanov, nezabúda ani na osoby so zdravotným znevýhodnením. V roku 2020 bola zriadená bezbariérová komisia, úlohou ktorej je zabezpečiť odstraňovanie bariér a tým uľahčiť život osobám so zdravotným postihnutím. Bezbariérová komisia zasadá v pravidelných intervaloch trikrát v roku. Z hľadiska činnosti bezbariérovej komisie bola ako nosný materiál vypracovaná - *Pocitová mapa bariér*, na jej vypracovaní sa podieľali členovia zväzov a bežní občania, ktorí označili konkrétne bariéry, s ktorými sa denne stretávajú. V súvislosti s procesom debarierizácie mesto Žilina vyčleňuje z mestského rozpočtu finančné prostriedky, ktoré sú využívané výlučne na odstraňovanie bariér. V sledovanom období, sa v rámci debarierizácie, podarilo odstrániť bariéry na autobusových zastávkach (sídliisko Solinky, Vlčince), chodníkov a obrubníkov a aplikovať bezbariérové prvky aj do rekonštrukcie podchodu železničnej stanice. Mesto Žilina, pri pravidelných úpravách a údržbe ciest a miestnych komunikácií prihliada na včlenenie bezbariérových prvkov nielen pre osoby s poruchou mobility, ale aj osoby so zmyslovým postihnutím.

1.2. Podpora činnosti bezbariérovej komisie

Mesto Žilina, v rámci realizácie bezbariérových úprav, zo svojho rozpočtu pravidelne vyčleňuje finančné prostriedky, ktoré sú využívané na odstraňovanie bariér, čo prispieva k skvalitňovaniu života osôb s handicapom.

2. Podpora dostupnosti sociálnych služieb

2.1. Podpora poskytovania základného sociálneho poradenstva

Pracovisko klientskeho centra mesto zriadilo priamo v budove Mestského úradu Žilina a jeho chod je zabezpečený stálym zamestnancom. Činnosť klientskeho centra je prioritne zameraná práve na poskytovanie základného sociálneho poradenstva, posúdenia formy problému fyzickej osoby, rodiny a poskytnutie dostupných informácií a možnostiach riešenia situácie alebo odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Súčasťou základného sociálneho poradenstva je základná sociálna diagnostika zahŕňajúca posúdenie povahy problému jednotlivca, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Základné

sociálne poradenstvo je nevyhnutnou súčasťou každej sociálnej služby poskytovanej podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení Zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Mesto Žilina zabezpečuje základné sociálne poradenstvo aj prostredníctvom Nadácie mesta Žilina. Hlavným poslaním nadácie je pomáhať zdravotne postihnutým, seniorom, chorým a bezmocným občanom v núdzi, deťom a mládeži, ktorí potrebujú predovšetkým zdravotnú rehabilitáciu, kompenzačné pomôcky a špeciálne pomôcky. Nadácia spolupracuje s organizáciami a zariadeniami zabezpečujúcimi liečbu a starostlivosť o starých, chorých a bezmocných občanov a občanov v núdzi, v odôvodnených prípadoch poskytuje aj podporu zákonným zástupcom detí a mládeže, ktoré sú odkázané na zdravotnú rehabilitáciu.

V rámci svojej činnosti poskytuje nadácia plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou na území mesta Žilina.

2.2. Podpora tlmočnickej služby

V systéme poskytovania sociálnych služieb, zabezpečuje mesto Žilina aj tlmočnickú službu a to prostredníctvom občianskeho združenia ANEPS Žilina. Táto služba zahŕňa viaceré aspekty - vyhľadávanie tlmočníkov, zabezpečenie tlmočníka, sprostredkovanie stretnutí medzi osobou s poruchou sluchu a tlmočníkom, vedenie databázy osôb so sluchovým postihnutím odkázaným na tlmočenie, vedenie databázy tlmočníkov do posunkového jazyka a záujemcov o tlmočenie. V sledovanom období bolo z rozpočtu mesta vyčlenený finančný príspevok v sume 12 000 EUR aj na podporu tlmočnickej služby.

3. Podpora začleňovania osôb so zdravotným znevýhodnením do pracovného procesu

3.1. Spolupráca pri zvyšovaní počtu zamestnancov sociálneho podniku

Zriadením Mestského sociálneho podniku vytvorilo mesto Žilina pracovné príležitosti pre osoby so zdravotným znevýhodnením. Prostredníctvom tejto pracovnej možnosti im mesto umožňuje uplatniť sa na trhu práce, pričom im vytvorí pracovné podmienky prispôbené ich nepriaznivému zdravotnému stavu. V sledovanom období bolo v mestskom sociálnom podniku zamestnaných 14 zamestnancov, z toho traja sú umiestnení v zariadení núdzového bývania a zabezpečujú starostlivosť o maloleté deti.

Obdobie		Počet zamestnancov		Percento znevýhodnených a zraniteľných osôb
od	do	celkom	z toho znevýhodnení podľa § 2 ods. 5 písm. b) bod 1. zákona č. 112/2018 Z. z.	
1.1.2024	31.1.2024	10	10	100,00 %
1.2.2024	10.5.2024	11	11	100,00 %
21.5.2024	30.6.2024	12	12	100,00 %
1.7.2024	9.7.2024	14	12	85,71 %
10.7.2024	31.8.2024	15	13	86,67 %
1.9.2024	12.9.2024	14	12	85,71 %
13.9.2024	31.10.2024	15	13	86,67 %
1.11.2024	31.12.2024	16	14	87,50 %

Cieľová skupina: Osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením

1. Osoby bez domova

1.1 Aktualizácia počtu ľudí bez domova

Starostlivosť a monitorovanie ľudí bez domova zabezpečuje mesto Žilina prostredníctvom Diecéznej charity Žilina - Dom charity Sv. Vincenta, Bratislavská 423/27. Za sledované obdobie bola zabezpečená sociálna služba 92 osobám bez domova. V rámci sociálnej pomoci týmto osobám diecézna charita zastrešuje pomoc pri riešení problémov v oblasti *zdravotnej starostlivosti* (komunikácia so všeobecnými a špecializovanými lekármi, doprovod do zdravotníckych zariadení a iné), *bývania, zamestnania, riešenia závislostí* (alkohol, lieky, drogy, s psychiatrami klientov, CPLDZ Žilina, motivačné rozhovory), *nácvik pracovných zručností a upevňovanie návykov, materiálna pomoc* (sprostredkovanie potravín a ošatenia, zabezpečenie inkontinenčných pomôcok) a *streetwork*.

1.2. Zriadenie „ohrevne“ – nízkoprahová nocľaháreň

Uvedená aktivita sa v sledovanom období zatiaľ nerealizovala

1.3. Podpora terénnej sociálnej práce / streetwork

Program streetwork je terénna sociálna práca zameraná na ľudí bez domova, poskytovaná priamo v teréne, kde sa ľudia bez domova zdržujú. V sledovanom období zabezpečovalo mesto Žilina streetwork prostredníctvom služieb Diecéznej charity Žilina. V rámci tejto formy sociálnej pomoci bolo osobám bez domova poskytované základné zdravotné ošetrovanie, odborné sociálne poradenstvo až po sprostredkovanie lekárskej starostlivosti a privolanie záchranných zložiek. Poslaním programu streetwork je zvýšiť kvalitu života ľudí žijúcich na ulici (squaty), znížiť riziká takéhoto spôsobu života a ponúknuť pomoc pri riešení konkrétnej životnej situácie. Súčasťou tohto druhu sociálnej pomoci je aj mapovanie a sieťovanie osôb bez domova a ich motivovanie k využívaniu nocľahárne a nízkoprahového centra.

2. Osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením

1.1. Aplikovanie systému „housing led“

V sledovanom období, apríl 2024, sa mesto Žilina zapojilo do výzvy MPSVaR SR „**Housing led prístupy na zabezpečenie dostupného bývania v meste Žilina**“ o nenávratný finančný príspevok. Cieľom projektu je zabezpečiť dostupné nájomné bývanie s realizáciou sprievodných sociálnych opatrení ohrozeným skupinám obyvateľov mesta Žilina. Cieľovou skupinou projektu budú seniori, fyzické osoby v nepriaznivej sociálnej situácii, sociálne znevýhodnené rodiny s deťmi a domácnosti ohrozené stratou bývania, domácnosti v hmotnej núdzi a domácnosti vystavené riziku príjmovej chudoby. V rámci realizácie projektu by malo dôjsť k zabezpečeniu 20 bytových jednotiek pre 20 účastníkov predmetného projektu – jednotlivcov alebo rodiny. Účastníkom projektu bude, počas realizácie projektu, poskytnutá potrebná sociálna intervencia a sprostredkované štandardné, cenovo dostupné, udržateľné a samostatné bývanie. Mesto Žilina bolo v predkladaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok úspešné, spustenie projektu je naplánované na 01.apríl 2025 s dobou realizácie na 36 mesiacov.

1.2. Podpora činnosti komunitných centier

Mesto Žilina má v svojej zriaďovateľskej pôsobnosti dve komunitné centrá – Komunitné centrum, Bratislavská 8612 a Komunitné centrum Hájik, Korzo 35. V obytnom dome na Ulici Košická 2A bola zriadená Kancelária terénneho sociálneho pracovníka. Mesto Žilina v sledovanom období zamestnávalo 6 terénnych sociálnych pracovníčok. Prostredníctvom komunitnej sociálnej práce mesto zabezpečuje zvýšenie kvality života obyvateľov

v znevýhodnenej lokalite alebo komunite. Hlavnou náplňou práce komunitných centier je nielen eliminovať negatívne sociálne dopady, ale zároveň pôsobiť v oblasti prevencie, a tým predchádzať vzniku sociálno-patologických javov a krízových situácií. V komunitnom centre je klientom poskytované základné sociálne poradenstvo a konkrétna sociálna pomoc. V priestoroch komunitných centier prebiehajú rôzne záujmové a voľnočasové aktivity, príprava detí na školské vyučovanie a preventívne aktivity. Denné aktivity komunitných centier sú zamerané aj na prácu s dospelými osobami, hlavne v oblasti uplatnenia a udržania sa na trhu zamestnania, asistencia pri vybavovaní úradných záležitostí, komunikácia s lekármi, pomoc pri obnove nájomných zmlúv, vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti, zabezpečovanie materiálnej a potravinovej pomoci. Z hľadiska zlepšenia podmienok života obyvateľov lokality Bratislavská bolo v roku 2024 workout ihrisko a verejné svetlenie lokality.